

อาหารสมอง

•วารกรณ์ สามโกเศศ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

บริการอีเมลของต่างประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น gmail / yahoo / hotmail ผู้ใช้บริการไม่ต้องเสียเงินแต่อย่างใดจนคิดว่าเป็นบริการฟรี แต่หารู้ไม่ว่ามันไม่ได้ฟรีจริงดังที่คิด เพราะ “โลกนี้ไม่มีอะไรฟรี”

วลี “โลกนี้ไม่มีอะไรฟรี” ผู้เขียนใช้ทาหนักมากกว่า 20 ปีแล้ว โดยตั้งเป็นชื่อหนังสือหลายภาค และนำมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ในหลายบทความ ที่มาของวลีนี้ก็คือ “theres no free lunch” หรือไม่มีอาหารกลางวันฟรี วลีภาษาอังกฤษนี้มีที่มาจาก การที่โรงเตี๊ยมในอังกฤษเมื่อ 200 กว่าปีก่อน มักติดป้ายว่า “free lunch” แต่ถ้าหากผู้เข้าไปใช้บริการไม่ยอมจ่ายเงินสั่งอาหารอื่นเพิ่มด้วยก็จะถูกโยนออกมาข้างนอก ดังนั้นจึงทำให้เกิดวลีว่า “theres no free lunch” มีความหมายว่า **ไม่มีอะไรที่ฟรีจริงๆ มันต้องมีอะไรแอบแฝงอยู่เป็นแน่**

Milton Friedman นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบลชื่อดังนำเอาวลีในภาษาอังกฤษนี้มาใช้ในเศรษฐศาสตร์ ซึ่งมีความหมายว่าไม่มีอะไรที่ฟรี กล่าวคือ **หากจะได้อะไรมาก็จำเป็นต้องเอาบางสิ่งหรือหลายสิ่งไปแลก**

สิ่งที่ Friedman เอามาใช้นี้เป็นหลักการทางเศรษฐศาสตร์ กล่าวคือ **ทุกสิ่งที่ได้มาล้วนมีต้นทุนทั้งสิ้น** ซึ่งมีได้หมายความว่าต้องเป็นตัวเงิน ตัวอย่างเช่นหากเอาที่ดินไปปลูกมะม่วง อาจได้มะม่วงมากก็จริงอยู่แต่ก็จำเป็นต้องเสียสละมะละกอซึ่งอาจปลูกได้แทนจากที่ดินผืนนี้ หรือพูดอีกอย่างว่าได้มะม่วงมาโดยเอามะละกอไปแลก อีกตัวอย่างก็คือการอ่านหนังสือที่ได้มาโดยไม่ต้องจ่ายเงินก็ไม่ฟรีเพราะต้องเสียเวลาไปกับการอ่าน เวลาที่อ่านนี้สามารถเอาไปนอนได้ ดังนั้น จึงได้ความรู้จากหนังสือแต่ก็ต้องเอาการนอนไปแลก

โลกนี้ไม่มีอีเมลฟรี

หากต้องการเป็นคนประสบความสำเร็จในชีวิตก็ต้องเสียสละเวลาที่เราเอาไปหาความสุขเพื่อเอามาใช้ทำงาน อยากมีรูปร่างสวยก็ต้องยอมเสียสละไม่กินอะไรตามใจชอบ อยากรักษาโรคให้หายก็ต้องยอมรับผลข้างเคียงที่เกิดขึ้น อยากมีความรู้ก็ต้องยอมอดทนเอาเหงื่อและน้ำตาไปแลก ฯลฯ

สำหรับบริการอีเมลก็เช่นเดียวกันตลอดเวลากว่า 15 ปีที่มีบริการนี้มา ผู้คน นับพันล้านคนในโลกใช้บริการกันอย่างกว้างขวางเพราะไม่เสียค่าบริการ โดยมีได้ตระหนักว่าต้องสูญเสียความเป็นส่วนตัวมากมายเนื่องจากผู้ให้บริการมีเทคโนโลยีในการประมวลข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้เพื่อนำไปขายหรือใช้ประโยชน์ต่อ

ในสัญญาที่ทุกคนรีบคลิกคำว่า “agree” เมื่อเริ่มใช้บริการอีเมลนั้น คนแทบจะทั้งหมดมิได้อ่านอย่างละเอียดว่าเราสามารถเอาข้อความที่เราส่งและรับจากใครต่อใครนั้นไปทำอะไรได้บ้าง และถึงแม้จะอ่านก็คงจะเลยใจเนื้อหาเพราะอยากใช้บริการที่เกือบจะเป็นสิ่งขาดไม่ได้ในชีวิตไปแล้ว

วิธีการหลักที่ผู้ให้บริการใช้เพื่อหารายได้ก็คือมองหาค่าหลักๆ เพื่อให้รู้ว่า **ผู้ใช้งานกำลังพูดคุยกันถึงเรื่องอะไร ด้วยความถี่มากน้อยเพียงใด และในบริบทใด** จากนั้นก็เอาบทสรุปของข้อมูลไปจับคู่กับสินค้าที่ **ผู้โฆษณาเชื่อว่าผู้ให้บริการสนใจ**

ตัวอย่างเช่น ถ้ามีการคุยกันถึงเรื่องการรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย ระหว่างผู้ใช้อีเมลก็น่าจะอยู่เรื่อยๆ โดยใช้คำหลักๆ ในเรื่องนี้ เครื่องจักรที่แสนฉลาดก็จะตรวจจับได้และนำไปส่งเคราะห์และจับคู่กับสินค้าประเภทอาหารสุขภาพที่ผู้โฆษณาแต่แรกก็ไม่รู้เหมือนกันว่าผู้มีส่วนโน้มน้าวที่จะซื้อสินค้านั้นอยู่ที่ใด แต่ตอนนี้ผู้ให้บริการรู้และจะจับคู่ให้โดยการโฆษณาสินค้านั้นจะไปปรากฏบนจอของผู้รับบริการนั้นอยู่บ่อยๆ ข้อสังเกตก็คือผู้ให้บริการมิได้ทำสิ่งนี้ให้ผู้โฆษณาสินค้าโดยไม่เก็บเงินอย่างแน่นอน และนี่คือแหล่งรายได้ของผู้ให้บริการ

นอกจากนี้ผู้ให้บริการอีเมลยังใช้วิธีการที่เรียกว่า “data mining” หรือขุดเหมืองข้อมูล จากข้อความที่ส่งเข้าและส่งออกของผู้ใช้บริการคนหนึ่ง เมื่อตรวจจับ วิเคราะห์ และส่งเคราะห์ ข้อมูลเหล่านี้ข้ามเวลาก็จะได้ “หน้าตา” ของผู้รับบริการว่าเป็นผู้มีรสนิยมสินค้าใดเป็นพิเศษ มีรายได้สักเท่าใด (หากโอนเงิน ถอนเงิน ยื่นภาษี พูดคุยถึงเรื่องรายได้ผ่านบริการอีเมล) “หน้าตา” ของผู้บริโภคเช่นนี้เป็นสิ่งหอมหวานในเชิงการตลาดเป็นอย่างยิ่ง

การตรวจจับข้อมูลออกและเข้าเช่นนี้ อู่มากเหมือนกับการหา “หน้าตา” ของเจ้าของขยะจากการวิเคราะห์ขยะที่เขาทิ้ง ขยะจะบอกหมดว่าชอบกินผลไม้ใด กินหน้าผลไม้หรือไม่ ชอบกินเหล้าหรือกินเบียร์ ชอบกินเนื้อ

กรุงเทพธุรกิจ

Krungthep Turakij
Circulation: 145,530
Ad Rate: 1,500

Section: First Section/ทัศนะวิจารณ์

วันที่: อังคาร 8 เมษายน 2557

ปีที่: 27

ฉบับที่: 9329

หน้า: 10(กลาง)

Col.Inch: 64.57

Ad Value: 96,855

PRValue (x3): 290,565

ศิลปิน: สีสี่

คอลัมน์: อาหารสมอง: โลกนี้ไม่มีอีเมลฟรี

หรือกินปลา บริโภคผักมากน้อยแค่ไหน เป็น
หนึ่งบรรทัดติดมากน้อยเพียงใด กินยารักษาโรค
อะไร ฯลฯ

พูดสั้นๆ ง่ายๆ ก็คือเจ้าของขยะหรือ
ผู้ใช้บริการเกือบ “ล่อนจ้อน” หหมด หาก
ชุดเหมืองข้อมูลนี้ได้ลึกจริงๆ และสามารถถลุง
สินแร่จากเหมืองนี้ได้ย่อมมีประสิทธิภาพ

**นี่คือสิ่งที่ผู้ใช้บริการอีเมลต้องจ่ายไป
เพื่อแลกกับการได้ใช้บริการอีเมลโดยไม่เสีย
ค่าบริการ พูดอีกอย่างแบบเล่นโวหาร
ก็คือใช้บริการโดยไม่ต้องจ่ายเงินแต่ไม่ฟรี**

ถ้าคิดว่าการสูญเสียความเป็นส่วนตัว
เช่นนี้ น่าตกใจ ลองพิจารณาค่าให้การของ
Edward Snowden อดีตผู้ทำงานให้
National Security Agency ของ
สหรัฐอเมริกาที่ระบุว่าทางการสหรัฐอเมริกามี
โครงการชื่อ Prism ซึ่งเป็นโปรแกรมที่วิเคราะห์
อีเมลและข้อมูลสื่อสารทุกชิ้นในโลกไซเบอร์
ตลอดจนค่าพูดที่สื่อสารกันทางโทรศัพท์ทั่วโลก
และนำมาหาความเชื่อมโยงกันในเรื่องที่เป็น
ประเด็น เช่น การค้ายา

เสพติด การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ
การค้ำมนุษย์ ฯลฯ หากค่ากล่าวนี้เป็นจริงก็
หมายความว่าความเป็นส่วนตัวของพวกเรานั้น
แทบไม่เหลือเลย

รัฐบาลจีนมีบริการอีเมลให้ประชาชน
ใช้ จีนมี facebook ในเวอร์ชันของจีนเอง
เนื่องจากไม่ไว้อีเมลอเมริกัน สำหรับคน
ไทยและข้าราชการไทยนั้นเราใช้บริการอีเมล
ต่างประเทศกันอย่างกว้างขวาง และน่าจะ
“ล่อนจ้อน” โดยมีได้ตระหนักถึงอันตรายที่อาจ
เกิดต่อประเทศ

ปัจจุบันสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์
(องค์การมหาชน) หรือ สรอ. มีบริการอีเมล
MailGoThai สำหรับให้ข้าราชการไทยสื่อสาร
ถึงกัน ปัจจุบันมีผู้ใช้ประมาณกว่า 230,000 คน
ซึ่งถือว่ายังต่ำอยู่มาก

บริการอีเมลนั้นสะดวก ไม่เสียค่าบริการ
แต่อย่าได้คิดเลยแม้แต่ขณะจิตว่ามันเป็น
ของฟรี.....เพราะ “โลกนี้ไม่มีอะไรฟรี”